

ZPRÁVA
ZE ZJIŠŤOVÁNÍ KVALIFIKOVANÝCH ODHADŮ
POČTU ROMSKÝCH ŽÁKŮ V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH
VE ŠKOLNÍM ROCE 2024/2025

Praha, duben 2025

Obsah

Seznam tabulek	2
Základní informace o zjišťování	3
Cíl zjišťování	4
Metoda zjišťování	4
Vypovídací schopnost dat	5
Respondenti šetření	5
Základní zjištění	6
Tabulkové výstupy	7
Závěr	9

Seznam tabulek

Tab. 1 – Počet ředitelství a žáků základních škol podle zřizovatele (stav k 30. 9. daného roku)	5
Tab. 2 – Počet ředitelství a žáků základních škol podle území (stav k 30. 9. daného roku)	6
Tab. 3 – Počty romských žáků podle vzdělávacích programů v základních školách (stav k 30. 9. daného roku)	7
Tab. 4 – Počet škol podle odhadovaného podílu romských žáků na celkovém počtu žáků školy	7
Tab. 5 – Počet základních škol a jejich žáků s odhadovaným třetinovým a vyšším podílem romských žáků – krajský pohled	7
Tab. 6 – Počet základních škol a jejich žáků s odhadovaným třetinovým a vyšším podílem romských žáků – podle zřizovatele	8
Tab. 7 – Počet základních škol a jejich žáků podle typu školy – krajský pohled	8
Tab. 8 – Školy a žáci ve vzdělávacích programech (stav k 30. 9. daného roku)	9

Tato zpráva byla zpracována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na základě výsledků zjišťování kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků, které ministerstvo realizuje od školního roku 2016/17 na všech základních školách, a to vždy k začátku školního roku (odhad k 30. 9.). Není-li ve zprávě uvedeno jinak, vztahují se všechny informace k výsledkům zjišťování ve školním roce 2024/25. Součet jednotlivých podílů z celku uváděný v tabulkách nemusí dávat hodnotu 100 %, což je způsobeno zaokrouhlením. Zdrojem všech dat jsou databáze MŠMT.

Základní informace o zjišťování

V období od září 2024 do listopadu 2024 realizovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „ministerstvo“) v souladu s § 28 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, sběr *dalších údajů nezbytných pro stanovení kvalifikovaných odhadů ukazatelů vzdělávání a vzdělávací soustavy*. Jednalo se o *kvalifikované odhady počtu romských dětí v mateřských školách, žáků v základních a středních školách a v konzervatořích a studentů ve vyšších odborných školách*.

Tato zpráva se zabývá samostatně výsledky odhadů popisujících vybrané okolnosti vzdělávání romských žáků v základních školách, které jsou nezbytné pro dokladování postupu k *plnění výkonu rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní proti ČR*. Zjišťování v základních školách realizovalo ministerstvo již osmým rokem, a to vždy ve členění žáků podle jednotlivých vzdělávacích programů základního vzdělávání, tedy dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“), tedy dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“), Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále „RVP ZV LMP“) a Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále „RVP ZŠS“). V souvislosti se zrušením RVP ZV LMP od 1. září 2016 bylo součástí zjišťování rovněž zařazení těchto žáků do vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu RVP ZV se sníženými nároky na výstupy ze vzdělávání z důvodu mentálního postižení (dále „RVP ZV UV“).

Ve školním roce **2019/2020 byl naposled** zjišťován počet žáků vzdělávaných dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (dále „RVP ZV LMP“), tento vzdělávací program byl plně nahrazen RVP UV. Od školního roku 2020/2021 se sledují žáci s diagnózou LMP vzdělávající se dle RVP s upravenými výstupy.

Informace popisující romskou tematiku jsou současně nezbytné pro monitoring plnění některých národních strategií – například *Strategie romské integrace do roku 2021 – 2030*.

Zjišťování probíhá v elektronické podobě prostřednictvím Informačního systému školské statistiky. Byť se v případě kvalifikovaných odhadů nejedná o součást statistického výkaznictví, probíhá jejich zjišťování současně se sběrem dat ze zahajovacích výkazů k aktuálnímu školnímu roku. Základním cílem tohoto souběhu je snaha o zajištění lepší časové provázanosti a vzájemné srovnatelnosti obou těchto informačních zdrojů, stejně tak jako umožnění průběžné rámcové kontroly těchto údajů s paralelně probíhajícím sběrem statistických dat. V listopadu proběhla následná kontrola předaných odhadů a po vyhodnocení jejich důvěryhodnosti proběhla další komunikace se základními školami, jejichž kvalifikované odhady byly ve výraznějším rozporu s loňskými předanými hodnotami nebo aktuálními informacemi ze statistického výkaznictví. Speciální důraz byl kladen zejména na kontrolu těch škol, které v jednom ze sledovaných období vykazaly velmi vysoký podíl romských žáků a ve druhém nikoliv. Takové školy byly vyzvány k provedení důsledné kontroly svých odhadů a k případnému zjednání nápravy. Jako nejčastější příčiny těchto odchylek byly identifikovány především slučování škol, migrace, domnělá záměna celkového počtu romských žáků za celkový počet žáků dané školy a v neposlední řadě neochota některých škol na tomto šetření s povinnou účastí participovat, a to i přes opakovanou výzvu ze strany ministerstva. Údaje za tyto tzv. neparticipující školy byly ve výsledném vyhodnocení upraveny tak, aby se v maximální možné míře minimalizovalo zkreslení vypovídací hodnoty šetření jako celku (nejčastěji bylo přihlíženo k hodnotám předaným těmito školami v předchozích školních rocích).

Ve zprávě jsou u meziročních srovnání uvedeny hodnoty vycházející z odhadů ke školnímu roku 2023/2024 (tj. loňské výsledky (označeny 2023) a aktuální výsledky ke školnímu roku 2024/2025 (označeny „2024“).

MŠMT se každoročně setkává s kritikou tohoto zjišťování z řad některých ředitelů škol a zástupců některých asociací, kteří odmítají toto zjišťování provádět. Lze se domnívat, že tato okolnost má významný vliv na konečné výsledky.

Cíl zjišťování

Hlavním cílem těchto šetření je odhadnout aktuální počty romských žáků vzdělávaných v jednotlivých programech základního vzdělávání a porovnat je se zjištěními z minulého školního roku. V rámci plnění rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku z roku 2007 se Česká republika zavázala přijímat taková opatření, která povedou ke snižování konstatované diskriminace romských žáků ve vzdělávání. Těm bylo v té době dle názoru soudu přisuzováno lehké mentální postižení (dále „LMP“) primárně kvůli jejich etnicitě, v důsledku čehož jsou bez relevantních pedagogicko-psychologických důvodů následně vzdělávání zejména dle programů pro žáky s lehkým mentálním postižením. Je tedy nezbytné vědět, kolik takových žáků se v systému nachází, aby bylo možné úspěšně směřovat konkrétní opatření podporující inkluzivitu českého vzdělávacího systému, podporovat vzdělávání romských žáků a jejich integraci do hlavního vzdělávacího proudu a následně i tato opatření vyhodnocovat.

Metoda zjišťování

Identifikace romského žáka probíhá pomocí metodiky vycházející z *Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*, kterou zpracovalo v roce 2006 Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny.

Při sběru dat v roce 2024 byla doplněna v minulých letech užívaná definice pro identifikaci romských žáků doplněna o bližší popis identifikátorů romství. Tato úprava proběhla ve spolupráci MŠMT a vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny a je v plánu ji zachovat i pro další roky. Metodika, z níž mají ředitelé škol (po konzultacích s pedagogy, kteří v jednotlivých třídách působí) v rámci poskytování svých kvalifikovaných odhadů o počtech romských dětí, žáků a studentů, vycházet již dříve obsahovala definici, dle které *„je za Roma označen takový jedinec, který se za něj sám považuje, aniž by se nutně k této příslušnosti za všech okolností hlásil, a/nebo je za něj považován významnou částí svého okolí na základě skutečných či domnělých (antropologických, kulturních nebo sociálních) indikátorů“*.

Dopisem vládní zmocněnkyně byla definice doplněna o následující:

„Mezi možné indikátory, na jejichž základě může okolí usuzovat na romský původ, patří zejména:

1. vzhled, na jehož základě je jedinec okolím vnímané jako romský;
2. rodový původ a příbuzenství (někdo z rodičů, příbuzných v přímé linii, případně z domnělých rodičů se považuje za Roma nebo je považován třetí stranou za Roma1);
3. jméno, případně příjmení, které je typicky romské;
4. užívání romského jazyka jedincem nebo romského etnolektu češtiny nebo rodinou dítěte;
5. zapojení jedince či jeho rodinného příslušníka do některé z aktivit místních, krajských či celostátních programů určených na podporu příslušníků romské menšiny;

6. kulturní zvyklosti v širokém pojetí (celkový způsob života zahrnující jazyk, hudbu, literaturu, hodnoty, víru, rodinný život, náboženství, oslavy specifických svátků či událostí);

7. bydliště jedince na území vyloučené romské lokality (případně na ubytovně, v azylovém domě).“

S ohledem na obsah definice a pojetí tohoto zjišťování je nezbytně nutné znát co nejvíce kontextových informací k jednotlivým žákům, přičemž takovými informacemi disponuje právě škola. Přestože má toto zjišťování od prvopočátku řadu odpůrců, a to nejen mezi samotnými řediteli škol, konstatovala již v roce 2015 Česká školní inspekce, jako orgán odpovědný za kontrolu a hodnocení vzdělávací soustavy v České republice v oblasti vzdělávání a školských služeb, že „Právě kvůli připsanému romství dochází nejčastěji k diskriminaci, proto pro účely tohoto šetření obava ředitelů a ředitelky škol, že označením žáka za Roma na základě subjektivního hodnocení a pocitu, aniž by on sám Romem skutečně byl, dojde k jeho poškození, nebyla relevantní, přestože tuto obavu někteří vyjadřovali. Informace získané prostřednictvím tohoto zjišťování jsou navíc anonymní a není možné je žádným způsobem ztotožnit s konkrétním žákem.“

Vypovídací schopnost dat

Relevance výsledků zjišťování kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků vychází ze základního předpokladu, že ředitelé škol jako osoby plně odpovědné za vzdělávání ve školách a s ním související činnosti podle školského zákona předávají ministerstvu údaje pravdivé a správné, na základě odborného posouzení situace po konzultaci s třídními učiteli, dalšími pedagogy či s výchovným poradcem. *Zkušenosti z realizace těchto zjišťování ale na prvotních datech jasně ukazují, že určování tzv. připsaného romství třetími osobami (řediteli) je zcela limitováno mírou jejich individuální subjektivity či jejich osobním postojem k provedení šetření.* Tyto skutečnosti pak samozřejmě mohou významně ovlivnit relevanci trendových tvrzení, a i proto není možné výsledky těchto zjišťování zaměňovat za statistiku.

Respondenti šetření

Zjišťování ve školním roce 2023/2024 probíhalo, stejně jako v předchozích školních letech, na všech základních školách zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení. Celkově tak bylo *do zjišťování zapojeno 4 298 základních škol*. Technicky bylo poskytnutí kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků svázáno s odesláním statistického výkazu o ředitelství školy, zúčastnit se zjišťování tedy musely povinně všechny základní školy (samozřejmě bylo možné odeslat i nulové hodnoty, tj. negativní hlášení, čehož však využily nejen ty školy, na nichž pravděpodobně žádný žák/žákyně odpovídající definici není, ale v některých případech i školy, které z různých důvodů odmítají na šetření participovat (jak vyplývá z jejich komentářů k předaným nulovým hodnotám)).

Tab. 1 – Počet ředitelství a žáků základních škol podle zřizovatele (stav k 30. 9. daného roku)

Zřizovatel	školy		Žáci celkem		Romští žáci		Podíl romských žáků (v %)			
							zřizovatel		celek	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
MŠMT	46	45	1628	1642	384	412	23,6	25,1	0,0	0,0
Obec	3625	3622	943777	943052	31798	34124	3,4	3,6	3,2	3,4
Privátní sektor	310	340	27448	29847	92	99	0,3	0,3	0,0	0,0
církev	49	49	7743	7886	371	381	4,8	4,8	0,0	0,0
Kraj	243	242	19750	20033	3449	3583	17,5	17,9	0,3	0,4
Celkem	4273	4298	1000346	1E+06	36094	38599	3,6	3,9	3,6	3,9

Zdroj: databáze MŠMT

Komentář: Součet jednotlivých podílů z celku nemusí dávat hodnotu 100 %, což je způsobeno zaokrouhlením.

Tab. 2 – Počet ředitelství a žáků základních škol podle území (stav k 30. 9. daného roku)

kraj	školy		Žáci celkem		Romští žáci		Podíl romských žáků (v %)			
							kraj		celek	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Hlavní město Praha	292	300	120929	121557	1021	1169	0,8	1,0	0,1	0,1
Středočeský kraj	583	587	147050	148594	2900	3060	2,0	2,1	0,3	0,3
Jihočeský kraj	271	273	60138	60103	1707	1687	2,8	2,8	0,2	0,2
Plzeňský kraj	227	229	54864	55022	1487	1574	2,7	2,9	0,1	0,2
Karlovarský kraj	109	111	25479	25151	1932	2079	7,6	8,3	0,2	0,2
Ústecký kraj	285	288	75611	75079	9694	10592	12,8	14,1	1,0	1,1
Liberecký kraj	202	199	43140	42946	2079	2242	4,8	5,2	0,2	0,2
Královéhradecký kraj	274	275	50808	50636	1810	1975	3,6	3,9	0,2	0,2
Pardubický kraj	253	254	49197	49285	1205	1379	2,4	2,8	0,1	0,1
Kraj Vysočina	273	274	46874	47163	615	673	1,3	1,4	0,1	0,1
Jihomoravský kraj	492	494	112908	113695	2141	2251	1,9	2,0	0,2	0,2
Olomoucký kraj	303	304	56702	56586	1826	1979	3,2	3,5	0,2	0,2
Zlínský kraj	264	265	51891	52083	671	726	1,3	1,4	0,1	0,1
Moravskoslezský kraj	445	445	104755	104560	7006	7213	6,7	6,9	0,7	0,7
Celkem	4273	4298	1000346	1E+06	36094	38599	3,6	3,9	3,6	3,9

Základní zjištění

Výsledky kvalifikovaných odhadů počtu romských žáků (dále „počty romských žáků“ nebo „romští žáci“) ve školním roce 2024/2025 přinesly zejména následující zjištění:

- **85,4 % romských žáků v základních školách je vzděláváno podle RVP ZV** (loni 84,9 %).
- **12,6 % romských žáků v základních školách je vzděláváno v programu RVP ZV UV** (loni 13,1 %),
- **2 % romských žáků v základních školách je vzděláváno podle RVP ZŠ speciální** (loni 1,9 %).
- **Romští žáci tvoří 30,4 % všech žáků vzdělávaných v programech pro žáky s LMP** (loni 29,1 %).
- **9 616 romských žáků se vzdělává v 79 základních školách, na nichž je 50% a vyšší podíl zastoupení tohoto etnika. Na 16 z těchto škol, které navštěvuje zhruba 2,8 tis. romských žáků, je tento podíl 90% a vyšší.**
- **Romští žáci tvoří 3,9 % žáků v základních školách (loni 3,6 %), mezi jednotlivými kraji jsou však značné rozdíly.** Nejvyšší podíl romských žáků má Ústecký kraj (14,1 % žáků základních škol v kraj), naopak nejnižší podíl má Hl. město Praha (1
- **Z celkového počtu 38 599 romských žáků základních škol jich více než třetina připadá na Ústecký kraj (10 592) a více než pětina na Moravskoslezský kraj (7 213).**
- **Ve speciálních základních školách činí podíl romských žáků ze všech žáků těchto škol 9,5 % (v loňském roce 9,8 %), což je téměř 4násobně více, než podíl za celou žakovskou populaci (2,5 %).**

Mezi jednotlivými kraji jsou opět značné rozdíly. Nejvyšší podíl romských žáků ve speciálních školách¹ je ve Zlínském kraji (25,1 %), nejnižší podíl romských žáků má nově Karlovarský kraj (2,2 %).

Tabulkové výstupy

Tab. 3 – Počty romských žáků podle vzdělávacích programů v základních školách (stav k 30. 9. daného roku)

Vzdělávací program	Počet romských žáků		Podíl (%)	
	2023	2024	2023	2024
RVP ZV	30654	32947	84,9	85,4
RVP ZV UV	4746	4868	13,1	12,6
RVP ZV ZŠS	694	784	1,9	2,0
Celkem	36094	38599	100	100

Tab. 4 – Počet škol podle odhadovaného podílu romských žáků na celkovém počtu žáků školy

Podíl romských žáků		Počet škol		Podíl (%)	
		2023	2024	2023	2024
34 % a více		127	135	3,0	3,1
z toho	50–74,9 %	46	47	1,1	1,1
	75–89,9 %	16	16	0,4	0,4
	90 % a více	16	16	0,4	0,4
méně než 34 %		4146	4163	97,0	96,9
z toho méně než 5 %		3483	3466	81,5	80,6
Celkem		4273	4298	100	100

Tab. 5 – Počet základních škol a jejich žáků s odhadovaným třetinovým a vyšším podílem romských žáků – krajský pohled

Podíl romských žáků <i>odhad k 30. 9. 2024</i>	34 % a více											
	Celkem			z toho								
				50–74,9 %			75–89,9 %			90 % a více		
Kraj	Škol	Žáků	R. žáků	Škol	Žáků	R. žáků	Škol	Žáků	R. žáků	Škol	Žáků	R. žáků
Hlavní město Praha	2	290	144	1	53	36	0	0	0	0	0	0
Středočeský kraj	8	501	250	3	148	85	1	19	16	0	0	0
Jihočeský kraj	4	443	180	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Plzeňský kraj	7	511	257	4	82	50	0	0	0	0	0	0
Karlovarský kraj	7	983	442	2	260	154	1	12	10	0	0	0
Ústecký kraj	42	9896	5895	17	3550	2104	4	1509	1256	5	1136	1102
Liberecký kraj	11	833	393	4	257	170	1	16	14	0	0	0
Královéhradecký kraj	7	510	279	1	20	13	1	16	12	2	88	87
Pardubický kraj	2	101	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Pro účely statistiky je za speciální školu, tj. školu zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona, označena taková škola, která má výlučně všechny třídy speciální (tj. zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona).

Kraj Vysočina	3	42	24	2	29	18	0	0	0	0	0	0
Jihomoravský kraj	4	1312	974	2	609	409	2	703	565	0	0	0
Olomoucký kraj	10	712	483	1	29	15	0	0	0	3	364	352
Zlínský kraj	3	181	116	1	107	70	1	46	35	0	0	0
Moravskoslezský kraj	25	5084	3469	9	2045	1284	5	508	427	6	1359	1332
Celkem	135	21399	12949	47	7189	4408	16	2829	2335	16	2947	2873

Tab. 6 – Počet základních škol a jejich žáků s odhadovaným třetinovým a vyšším podílem romských žáků – podle zřizovatele

Podíl romských žáků odhad k 30. 9. 2024	34 % a více											
	Celkem			z toho								
				50–74,9 %			75–89,9 %			90 % a více		
Zřizovatel	Škol	Žáků C.	R. žáků	Škol	Žáků C.	R. žáků	Škol	Žáků C.	R. žáků	Škol	Žáků C.	R. žáků
MŠMT	26	558	310	10	188	114	4	62	51	2	32	30
Obec	76	17631	10556	24	5728	3512	9	2494	2056	9	2172	2107
Privátní sektor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Církev	1	272	272	0	0	0	0	0	0	1	272	272
Kraj	32	2938	1811	13	1273	782	3	273	228	4	471	464
Celkem	127	19092	12041	47	7189	4408	16	2829	2335	16	2947	2873

Tab. 7 – Počet základních škol a jejich žáků podle typu školy – krajský pohled

Podíl romských žáků <i>odhad k 30. 9. 2024</i>	Základní škola						Podíl žáků ve speciálních školách	
	Běžná			Speciální (jen třídy § 16 odst. 9)				
Kraj	Škol	Žáků C.	R. žáků	Škol	Žáků C.	R. žáků	Žáci celkem	Romští žáci
Hlavní město Praha	266	118136	970	34	3421	199	2,8	17,0
Středočeský kraj	546	146058	2671	41	2536	389	1,7	12,7
Jihočeský kraj	249	58858	1546	24	1245	141	2,1	8,4
Plzeňský kraj	211	53594	1483	18	1428	91	2,6	5,8
Karlovarský kraj	104	24581	2034	7	570	45	2,3	2,2
Ústecký kraj	264	72481	9847	24	2598	745	3,5	7,0
Liberecký kraj	181	41356	1831	18	1590	411	3,7	18,3
Královéhradecký kraj	251	48941	1692	24	1695	283	3,3	14,3
Pardubický kraj	239	48117	1249	15	1168	130	2,4	9,4
Kraj Vysočina	262	46580	635	12	583	38	1,2	5,6
Jihomoravský kraj	468	111445	2031	26	2250	220	2,0	9,8
Olomoucký kraj	282	54837	1683	22	1749	296	3,1	15,0

Zlínský kraj	244	50924	544	21	1159	182	2,2	25,1
Moravskoslezský kraj	411	101616	6715	34	2944	498	2,8	6,9
Celkem	3978	977524	34931	320	24936	3668	2,5	9,5

Tab. 8 – Školy a žáci ve vzdělávacích programech (stav k 30. 9. daného roku)

Počty žáků ve vzdělávacích programech	2023		2024	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Počet základních škol (ZŠ)	4273	—	4298	—
Žáci ZŠ celkem	1000346	—	1002460	—
- z toho odhad romských žáků	36094	3,6	38599	3,9
Počet škol, které mají 5 a více % romských žáků	790	18,5	832	19,4
Žáci ZŠ vzdělávání podle RVP ZV (bez RVP UV)	976046	—	978156	—
- z toho odhad romských žáků	30654	3,1	32947	3,4
Počet škol, které mají 5 a více % romských žáků vzdělávaných podle RVP ZV (bez RVP UV)	607	14,2	656	15,3
Žáci ZŠ vzdělávání podle RVP UV	16314	—	16012	—
- z toho odhad romských žáků	4746	29,1	4868	30,4
Počet škol, které mají 5 a více % romských žáků vzdělávaných podle RVP UV	508	11,9	520	12,1
Žáci ZŠ vzdělávání podle RVP ZŠ speciální	7986	—	8292	—
- z toho odhad romských žáků	694	8,7	784	9,5
Počet škol, které mají 5 a více % romských žáků vzdělávaných podle RVP ZŠ speciální	145	3,4	152	3,5

Závěr

Kvalifikované odhady počtu romských žáků jsou závislé především na relevanci údajů předávaných samotnými řediteli základních škol. Výraznou slabinou hodnocení výsledků je tedy skutečnost, že vychází ze zařazení žáka do romské populace na základě hodnocení třetích osob a je tak významně limitováno mírou individuální subjektivity či osobním postojem hodnotitele k provedenému šetření. Není možné je vnímat jako statistiku a i jejich meziroční srovnání je vždy zapotřebí chápat v širším kontextu.

Současně se i letos potvrdila předchozí očekávání, kdy přidružení zjišťování těchto odhadů paralelně ke sběru statistických dat skutečně vede k dalším možnostem jejich průběžné i následné kontroly (revize) tak, aby byly v obecném logickém souladu s údaji vykazovanými prostřednictvím předávání údajů ze školních matrik, stejně tak jako ve vzájemném logickém souladu mezi jednotlivými lety. Romští žáci tvoří 30,4 % všech žáků vzdělávaných v programech pro žáky s LMP, což je o 1,3 procentní body více než v loňském roce. V roce 2024

se mírně zvýšil podíl romských žáků vzdělávaných v základních školách, kteří se vzdělávají dle rámcového vzdělávacího programu základní vzdělávání s upravenými výstupy (RVP ZV UV).

Kromě těchto čistě statistických zjištění je nutno také vzít v úvahu hlavní rozdíl mezi RVP ZV LMP a RVP ZV UV. RVP ZV LMP stanovilo pro všechny žáky s LMP stejnou sníženou úroveň ve všech vzdělávacích oblastech bez rozlišení potřeb jednotlivých žáků. Současné RVP ZV UV umožňuje žákům s LMP na základě doporučení ze ŠPZ využít upravené výstupy pouze v těch oblastech, kde je to pro žáka nezbytné. V ostatních oblastech se žák může vzdělávat podle standardních očekávaných výstupů. Změny vzdělávacího obsahu se u žáků s LMP realizují na základě doporučení ŠPZ jako podpůrné opatření formou individuálního vzdělávacího plánu.

Pro hodnocení celkového vývoje této oblasti je nezbytné i nadále sledovat vývoj podílu romských žáků vzdělávajících se především podle RVP ZV UV, který může nejlépe reflektovat vývoj v oblasti pedagogicko-psychologické diagnostiky, efekty ze zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání a další faktory rozhodné pro kvalitativní posuny v této oblasti.

Současně je třeba sledovat připravenost romských dětí na školní docházku a v souvislosti s tím i podporovat jejich včasnou integraci do předškolního vzdělávání, a to nejen v rámci tzv. povinného posledního ročníku mateřských škol.

Obecně lze konstatovat, že postupně dochází vlivem změn spojených se společným vzděláváním k častějšímu zařazování žáků s lehkým mentálním postižením do běžných škol, kde jsou tito žáci integrováni s využitím podpůrných opatření. Školský zákon usiluje o naplnění maximálního potenciálu žáka a jeho práva na vzdělání. Rozhodnutí o zařazení je proto vždy činěno v součinnosti školského poradenského zařízení, školy a rodiny. Cílem je navrhovat vždy, když je to v souladu se zájmem žáka, jeho zařazení do běžného vzdělávacího proudu s využitím podpůrných opatření.